

Animal, massa animal

Text > MAR BOSCH OLIVERAS

Sovint ens enamorem de les novel·les abans d'obrir-les. No és el cas de *Distòcia*, que es presenta amb un nom poc simpàtic i una imatge que fa una certa angúnia: un vedell llefiscós, acabat de sortir de les entranyes de sa mare. Ara bé, això va a gustos. Rere la desfeta que l'embetuma, també hi ha la promesa d'amor que se sublima en tots els infants.

Què vol dir *distòcia*? Ho sabríeu si haguéssiu tingut algun part complicat, fòssiu llevadora o un nadó amb prou memòria per recordar com és de miraculós, a vegades, venir al món. Una distòcia és un part dolorós, difícil, lent i perillós.

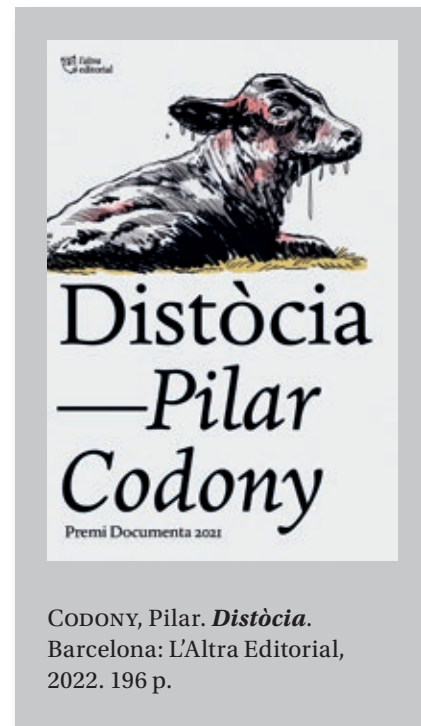
Pilar Codony (Banyoles, 1987) és veterinària i ara, podríem dir, també és una autora gestada a comarques i nascuda d'un premi de ciutat: el Documenta. Suposo que quan es publicui aquesta ressenya, Codony ja serà el Documenta de fa dos anys i, per tant, haurà tingut temps de fer-se a la idea del que suposa l'exposició pública, de fer córrer un text que ha ordit en la intimitat i (això ho espero de tot cor) recollir l'èxit que es mereix. I és que *Distòcia* és un bon llibre per tres motius: l'essencial és que està ben escrit (una condició risible, així exposada, però que no totes les publicacions compleixen); el suficient és que tracta

de temes interessants, si més no per a humans mitjanament sofisticats, i el notable és que ho fa amb l'encert dels escriptors que saben del que parlen i als quals les modes els importen tres raves.

Tanmateix, les modes hi són: aquest llibre agradarà tant a lectors de la capital (àvids de camp o de fotre el camp, àvids d'Arcàdia), com a lectors més acostumats a la mirada de la narradora, la d'algú que viu a pagès, en contacte estret amb la natura, la domesticada i la indòmita.

Distòcia espurneja una història d'amor entre dues vaques. Les connexions d'uns quants animals amb noms de personatges il·lustres. També la d'uns quants parts complicats, d'unes quantes maternitats complicades. Però aquest no és un llibre sobre maternitat ni cap tractat de veterinària. És, sobretot, la història de la Goja, batejada Glòria, però que es canvia el nom per evidenciar la distància amb la mare. La Goja i els seus pensaments. La Goja vista per altres narradors. La Goja i els seus discursos filosòfics directes (que potser no caldrien). La Goja i la seva manera de ser en aquest món, imbricada amb tot el que l'envolta. La Goja: una Blancaneu aguerrida.

L'habilitat de Codony ha estat saber enllaçar el motiu (la protagonista ha

de prendre una decisió vital) amb el tema (què vol dir ser animal en un món d'homes, i a la inversa). També ha jugat bé amb el fil que relliga aquesta història: la Goja té un neguit encallat a dins, com un fetus mal posat que dificulta l'avenç de la vida. Així, mitja novel·la la dedica a fer de príncep de Dinamarca, a pensar si ser o no ser, qüestionant-se els límits entre la humanitat i l'animalitat, entre la raó i l'instint. I aquesta és la qüestió que l'autora mesura amb l'ambigua prudència dels experts: sovint s'han de desemascarar les dicotomies bàsiques i trobar que són cadenes més llargues de conceptes que es relacionen.

Un recorregut poètic variat

Text > PERE MARTÍ I BERTRAN

Ramon Alabau i Selva (Ripoll, 1947) és un professor d'institut que, com altres del gremi, ha escrit obra pròpia. I n'ha publicat, per exemple, a la REVISTA DE GIRONA, en una *plaque* o en forma de poemes a *Fulgors i ombres* (Ajuntament de Girona i Llibreria 22, 1999), i que obren aquest volum. Ara, a punt de fer setanta-cinc anys, ens ofereix una antologia del que podem considerar el millor de la seva obra: *Pòsit de cendra*. Com Xavier Rivero sintetitza al pròleg: «*Pòsit de cendra* és un univers amb una complexitat dialèctica envejable, on res no

és lineal ni previsible. El discurs poètic canvia en funció del jo poètic i es deixa endur per prismes i visions molt diferents segons els diferents "capítols" de cada seqüència de poemes».

La diversitat que suggereix Rivero és una de les característiques del volum, tant pels continguts com pels aspectes formals. La diversitat formal la trobem en l'estrofisme, els versos i la tipografia (s'hi usen diversos tipus i cossos de lletra). La diversitat de continguts la deixa clara Joan Manuel del Pozo, també ripollès, a l'epíleg, titulat «Carta a l'amic poeta»: «[...] diria, per

tancar amb la idea de Hölderlin, que ens ajudes a fixar "allò que roman", a identificar punts vitals de referència, a gaudir de la riquesa de la nostra llengua, a evitar la fragmentació de l'experiència i la seva dissolució en el magma de la caducitat temporal. Una tasca de gran valor literari i humà». Aquests continguts, doncs, van des de les reflexions sobre el temps, la memòria o la infantesa fins a la corrupció, la repressió o l'exili. De les setze seccions o apartats que lògicament aquí no puc comentar, en voldria destacar una, «Camí de la retirada», ja que m'ha col·